

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Abdülhamit GÜL** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Züleyha GÜLÜM
İstanbul Milletvekili

Hapishanelerde özellikle trans kadınlara yönelik yaklaşımların “ırkçılık” boyutuna ulaştığı LGBTİ+ ve insan hakları alanındaki STÖ'lerin raporlarına yansımaktadır. Mahpusların neredeyse tamamı erkek hapishanelerinde tutulmakta, kapasite yetersizliği gerekçesiyle de çoğu, tekli hücrede tutulmaktadır. Trans kadın mahpusların hapishaneye girişlerinden itibaren hastane ve mahkemeye gidişleri esnasında erkek gardiyanlar tarafından aranması, erkek ihtiyaçlarına göre düzenlenen kantinlerde ihtiyaçlarının çoğunu temin edememeleri, yaşadıkları kötü muamelenin birkaç örneğidir. Bu nedenlerle cinsiyet geçiş ameliyatları, kişinin ruh sağlığı açısından zorunlu olmasının yanı sıra hapishane koşulları açısından da büyük önemdedir.

Metris 2 Nolu T Tipi Erkek Hapishanesinde tutulan trans kadın mahpus Buse'nin, cinsiyet geçiş ameliyatı olabilmek için yıllardır verdiği mücadele devam etmektedir. Buse, 2018'in Temmuz ayında 38 gün süren ölüm orucunu, Mahkemenin “ameliyat izni” kararı üzerine sonlandırmıştır. Ancak ameliyatı, Adalet Bakanlığının “ameliyat zorunludur ancak aciliyeti yoktur” gerekçesiyle engellenmiştir. İhlalin devam etmesi ile 31 Ocak 2019'da yeniden ölüm

orucuna giren Buse, Hapishane idaresinin “ameliyatın yapılacağını taahhüt etmesiyle” bir kez daha eylemini sonlandırmış fakat ameliyatı gerçekleştirilmemiştir. Ağustos 2019’da cinsel organını kesen Buse geçtiğimiz günlerde basına hitaben yazdığı mektubunda ise dayanacak gücünün kalmadığını, ameliyatının bekletilmesi durumunda yaşamına son vereceğini belirtmektedir.

Bu bağlamda;

1. Cinsiyet geçiş ameliyatına ilişkin emsal karara ve süreçle ilgili bütün prosedürlerin yerine getirilmiş olmasına rağmen Buse’nin cinsiyet geçiş ameliyatı neden engellenmektedir?
2. Buse’nin cinsiyet geçiş ameliyatının engellenmesi Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 8. ve 14. maddelerine aykırı değil midir?
3. Trans kadın mahpus Buse’nin ameliyatının bekletilerek yaşam hakkının riske atılmasından kim sorumludur?
4. Buse’nin basına hitaben gönderdiği mektup bilginiz dâhilinde midir? Bir an önce talebinin karşılanması için herhangi bir girişiminiz olacak mıdır?
5. Cinsiyet geçiş ameliyatına ilişkin emsal karar bulunmasına rağmen uygulamadan kaynaklı mağduriyetler devam etmektedir. Keyfi uygulamalarla engellenen sürecin, LGBTİ+ ve insan hakları alanındaki STÖ’lerin müdahilliğinde adil ve etkin şekilde yürütülmesi amacıyla planladığınız bir çalışma var mıdır?
6. 2015 yılından 2019 Eylül ayına kadar Türkiye hapishanelerinde cinsiyet geçiş ameliyatı için başvuran hükümlü ve tutuklu sayısı kaçtır? Yapılan başvuruların kaçına ne şekilde yanıt verilmiştir?
7. 2016 yılından 2019 Eylül ayına kadar trasların olduğu hapishanelere sevk edilmek için başvuruda bulunulmasına rağmen nakli yapılmayan mahpus sayısı kaçtır? Gerekçesi nedir?
8. Bakanlığınız bilgi edinme başvuruları ve soru önergeleri olmadan neden LGBTİ+ mahpuslara ilişkin veri paylaşmamaktadır?
9. LGBTİ+ mahpusların şiddete, kötü muameleye ve ayrımcılığa uğramasını engellemek üzere Bakanlığınız tarafından nasıl tedbirler alınmaktadır?